

Prof. dr. Kelemen János 1932—1984

Tragikus esemény rázza meg a szegedi Radiológiai Klinikát: augusztus 7-én váratlanul elhunyt dr. Kelemen János, egyetemi tanár a klinika igazgatója.

Dr. Kelemen János egyetemi tanulmányait a Debreceni Orvostudományi Egyetemen végezte és ott is nyert orvosi diplomát 1955-ban. „summa cum laude” minősítéssel. Rövidesen kapcsolatba került a röntgenológiával, melyből 1959-ben tett szakvizsgát. Radiológusként 1957 óta tevékenykedett a DOTE keretében és itt végzett tudományos munkája alapján védte meg kandidátusi értekezését 1972-ben „Renális elváltozások röntgendiagnosztikája” címmel. Debreceni tevékenységét az egyetem 1974-ben doctensi kinevezéssel honorálta.

A SZOTE Radiológiai Klinikájára 1976-ban nyert tanszékvezetői kinevezést. Kelemen professzor több mint negyedszázados szakmai munkássága során a radiológia szinte minden ágával foglalkozott. Szegedi tevékenységének súlypontja a katéteres diagnosztika és a terápia, illetve a daganatos betegségek komplex kezelése volt. Nagyszámú, publikációja jelent meg a külföldi és hazai szakfolyóiratokban, számos tanulmányútja és előadása kapcsán széles körű nemzetközi kapcsolatok építtek ki.

Vezetése alatt az intézet a klinikusokkal szoros együttműködésben bevezette a legkorszerűbb invazív diagnosztikai eljárásokat; a besugárzástervezés és az irradációs technika új eljárásai honosodtak meg.

A szegedi évek során hatalmas lelkesedéssel vetette magát a munkába, személyesen és munkatársait is magával ragadva előbb az angiographiás diagnosztika területén tevékenykedett, majd energiáját a daganatos

betegségek leküzdésére irányuló küzdelemre fordította. A sugárterápiás osztály létesítésével kapcsolatos korábbi tervek már az ő vezetésével valósultak meg. Minden erejével azon volt, hogy a rosszindulatú megbetegedésekben szenvedők a lehető legtöbbet kapják abból, amit ma a tudomány e téren elért és mindenkor gondja volt arra is, hogy őket a leghumánusabb környezetben, emberi problémákra is figyelve kezelje. Kelemen professzor nagy aktivitást fejtett ki hazai tudományos társaságaink életében, javaslatokat dolgozott ki a radiológia oktatása, művelése és fejlesztése vonatkozásában, a diagnosztika és az onkológia területén egyaránt.

Külhoni szereplései a határokon túl is gyorsan ismertté tették a nevét, amit nemzetközi tudományos együttműködés keretei között, mindnyájunk javára kamatoztatott.

A munkában nem ismert fáradtságot, beteget ragaszkodtak hozzá, hallgatói tisztelték. Mi, a munkatársak pedig megrendülten gyászoljuk és kegyelettel őrizzük emlékét.

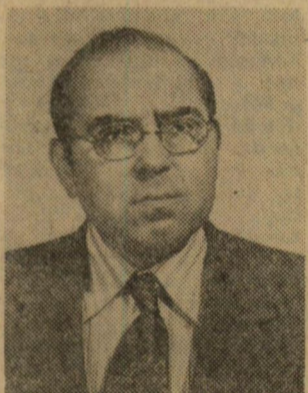
Dr. FRATER LORÁND

Hajdu István 1928—1984

Hajdu István 1984. augusztus 11-én szombaton 56 éves korában tragikus hirtelenséggel, váratlanul elhunyt.

Hajdu István sokgyermekes földműves családban született Csongrádon 1928. június 23-án. A tudás, az ismeretek megszerzésének lehetősége sokáig elzárva volt számára, csak a felszabadulást követően végezhetett el középszintű mint Népi Kollégista. Érettségi után, 1952—1955-ig, az Apáczai Csere János Pedagógiai Főiskolát végezte el ahol felfőjök könyvtárosi oklevelet szerzett. 1951—1952-ig a Szegedi Népművelési Iskolában szeminariumvezető; 1952-től 1953-ig a Hódmezővásárhelyi Művelődési Otthon vezetője. 1953-tól 1957-ig a Szegedi Járási Könyvtárban könyvtáros, rövid ideig a Hódmezővásárhelyi Megyei Könyvtár munkatársa. 1957. július 1-én kinevezték a Szegedi Járási Könyvtár vezetőjének, ahol 1961. május 15-ig működött. 1961. május 16-tól az egészségügyi területen munkálkodott, 1970-ig a Szegedi Orvostudományi Egyetem Gyógyászati Osztályának Karának könyvtárosa, 1970-től az orvosegyetem Központi Könyvtárában tudományos munkatárs, könyvtári csoportvezető, az igazgatóhelyettese. Az ifjúsági mozgalomba a felszabadulás után azonnal bekapcsolódott, a MADISZ, NISZ, EPOSZ, DISZ-szervezetek tagja, vezetőségi tag, majd titkári funkcióval.

Az ifjúsági szervezetekben végzett munka alapján 1950-től az MSZMP tagjelöltje, majd 1952-től a Párt tagja lett. Az ötvenes években több alkalommal népművelő,

kaderképző tanfolyamokat és szakosított pártiskolát vezetett el. Mozgalmi és politikai tevékenységéért több alkalommal elismerést és dícsérő oklevelet kapott. 1957. március óta a Munkásörsgé tagja volt. Munkásörsi munkájának elismerésül 1959-ben megyei-, 1973-ban Országos Parancsnoki dícsérő-t kapott. 1967-ben elnyerte a Szolgálati Érdemérmét és a Munkásör Emlékérmét.

Szakmai munkájának elismeréseként 1959-ben művelődésügyi miniszteri-, 1967-ben Rektori-, 1975-ben Egészségügyi Miniszteri dícsérőben részesült. 1976-ban a törzsgárda-jelvény ezüst-, 1981-ben az arany fokozatát kapta. 1981-ben Kiváló Munkáért kitüntetésben részesült.

Könyvtárosi munkáját hivatalosan tekintette, feladatait mindenkor céltudatosan, a közügy iránt érzett lelkesedésével végezte. Akik megismerték becsülték és szerették.

Kedves Pista, nyugodjal békében!

(Részletek dr. Zallár Andor gyászbeszédéből.)

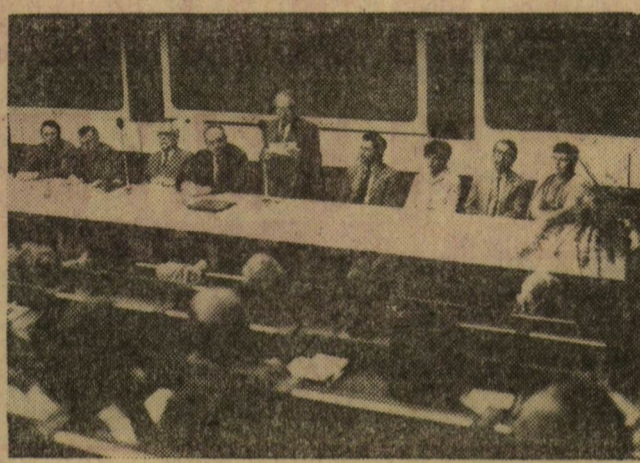
Pedagógiai Nyári Egyetem

Július 17-én, immár huszonegyedik alkalommal vette kezdetét a Szegedi Nyári Egyetem, a TIT megyei szervezetének rendezésében.

Idén először a Pedagógiai Nyári Egyetem nyitotta meg kapuit, mint ahogy azt bevezető szavaiban dr. Agoston György tanszékvezető egyetemi tanár, a nyári egyetem igazgatója hangsúlyozta, továbbra is változatlan céllal: a pedagógusok továbbképzésének magas szintű fóruma kíván maradni.

Az ország különböző részeiből több mint kétszázan érkeztek a kurzusra, mely az iskola és a valóság bonnyolult, szövevényes kapcsolatának körüljárását tűzte ki célul. Köszöntő szavaiban dr. Agoston György kiemelte: nagyon lényeges, hogy a pedagógusok megismerkedjenek a valóság problémáival, s ezzel kapcsolatban az iskolára vonatkozóan a társadalmi problémák megoldását is szorgalmazni kell. Mert a jelenlegi körülmények között nincs fontosabb feladat a nevelés szempontjából, mint hogy az iskola szembenézzen a valósággal, annak mind élesebben felvetődő problémáival.

Megnyitó beszédében dr. Agoston György köszönetet mondott Molnár Zoltánnak, a TIT leköszönő titkárnak, a nyári egyetem fűrészteljesítő szervezőjének (a TIT új megyei titkára Vántus Istvánné lett), s külön üdvözölte az ünnepélyes meg-

A Pedagógiai Nyári Egyetemet dr. Agoston György nyitotta meg

nyitón megjelent dr. Sebe Jánost, a megyei pártbizottság osztályvezetőjét, dr. Székely Sándort, a városi pártbizottság titkárát, Szabó G. Lászlót, a megyei tanács elnökhelyettesét, valamint Csanádi Gézát, a városi tanács osztályvezetőjét.

A Pedagógiai Nyári Egyetem bevezető előadását Pach Zsigmond Pál akadémikus, az MTA alelnöke, a Történettudományi Intézet igazgatója tartotta. Történelemhez vonatkozóan a következő témákkal foglalkozott: „Mindenekelőtt áttekintette a haza fogalom fejlődését, majd hangsúlyozta, hogy a jelen idevonatkozó problémáit a folytonosság és a dialektikus történelmi változások figyelembevételével

szükséges látnunk, amelyhez persze elengedhetetlen a korábbi nemzettudatok és a szocialista hazafiság viszonyának pontos elemzése. Ez nem csupán politikai, de pedagógiai feladatunk is. Csak így kerülhetjük el a nemzeti azonosságtudat závarát, melynek nem egy kért követelménye lehet.

Pach Zsigmond Pál szót a nemzetiségek, illetve a határainkon túl élő magyarok létéről a nemzettudathoz vonatkozóan is, s elemzte a történelmünk során „hagyományossá” vált, a történelmi sorsfordulások érzéséből fakadó beidegződés nem kevés gondot okozó problémáját. Megoldáshoz, egy

történelmi érvényes nemzettudat kialakításához csak higgadt, a környezetünkben olykor még ma is felbukkanó nacionalizmust mellőző viták vezethetnek.

A Pedagógiai Nyári Egyetem egyhetes programjában (a kurzus július 24-én fejeződött be) többek közt Szabolcsi Miklós akadémikus, az OPI igazgatója tartott még előadást Irodalom és nemzettudat címmel, de a résztvevők hallhatták Cseh-Szombathy Lászlót, az MTA Szociológiai Kutató Intézetének igazgatóját is a szocialista családviszonyokról beszélte, vagy Gecze Gusztávot, az MTA Filozófiai Intézetének osztályvezetőjét, aki a marxisták és hívők dialógusáról tartott előadást. A valóságot jobban megismerendő, elhangzott Nyers Rezső előadása a magyar gazdaság jelenéről és jövőjéről, Koncz János pedig, az MSZMP Csongrád megyei Bizottságának titkára a pedagógus szerepéről beszélt az iskola és a valóság kapcsolatát illetően. Székely Sándor a modern technika és az ember viszonyát elemezte, de szóba került a környezetvédelem, mint az emberiség egyik létkérdése. Straub F. Bruno akadémikus előadásában.

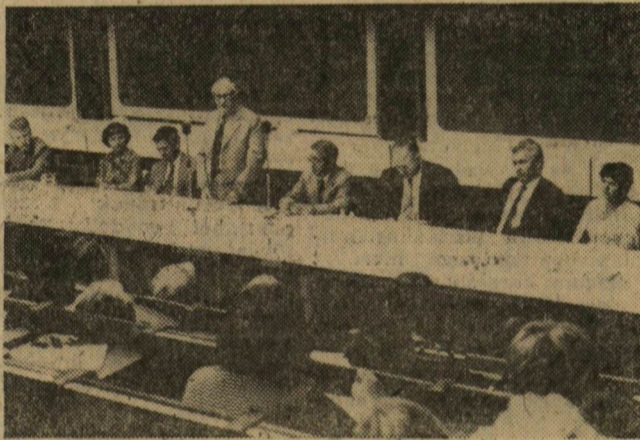
A Pedagógiai Nyári Egyetem tanácskozására a TIT megjelentette a Nyári Egyetemek Repertóriumát.

Művelődéselméleti Nyári Egyetem

Július 25. és augusztus 2. között került sor a Művelődéselméleti Nyári Egyetemre, az MTA Szegedi Biológiai Központjának előadóterében. A meghívott vendégeket és a hallgatókat a július 26-i megnyitón Szabó G. László, a megyei tanács elnökhelyettese köszöntötte, s néhány szóval bevezette a tanácskozást, mely az idén a közművelődés és a szabad idő problémájával foglalkozott.

Szabó G. László áttekintette a szabad idő fogalmának történelmi változását, majd hangsúlyozta, hogy mai életmódunk az átmenetiség tipikus jegyeit viseli magán. Ennek következménye lehet, hogy sajnálatos módon rögzültek nem kívánatos szerkezetek is a kultúrában, azért a kulturális nevelőmunka felelőssége jelentős mértékben megnövekedett. A művelődés, mondotta végül Szabó G. László, a nagy nemzeti problémák közé tartozik, s ezzel kapcsolatban kiemelkedően fontos a szemlélet megújítása.

A Nyári Egyetem befejező előadását Kőpeczi Béla művelődési miniszter tartotta. Társadalom, műveltség, szabad idő címmel. Először a társadalom mai helyzetéről szólt, megállapítva, hogy az elmúlt időszakban alapvető viszonyokat sikerült megváltoztatni. Most, a fe-

Dr. Kőpeczi Béla művelődésügyi miniszter előadását tartja (Fotó: Somogyi Károlyné)

lenlegi körülmények között felvetődik az a kérdés, hangsúlyozta a miniszter, hogy lehet-e az eddigi módon a szocializmus építését folytatni, s ezzel kapcsolatban az is, hogyan lehet a különböző rétegek specifikus igényeit kielégíteni? Kiemelte, hogy a jelenlegi helyzetben főleg a múlt idealizálása, mert az is szükségszerű etapa volt a fejlődésnek.

A továbbiakban szó esett a második gazdaság szerepéről, s hogy ez milyen társadalmi feszültségeket okoz. Pillanatnyilag az ország lakosságának körülbelül 70 százaléka vesz részt a má-

sodik gazdaságban, s legfrissebb adatok szerint, legkevésbé az értelmiség tagjai közül, mindössze 20—25 százalék csupán. A feszültségek — ebből is látszik — nyilvánvalóan az egyes rétegek között keletkeznek.

Kőpeczi Béla hangsúlyozta, hogy a társadalomban jelenleg tapasztalható negatív jelenségek okát nem volna jó csupán a tudati problémákra visszavezetni. Majd morális problémákat vetett fel, kiemelve, hogy rendkívül nagy lazaság jellemzi a mindennapi munkát és felelőtlenséget. Az emberi kapcsolatok terén tapasztalható fe-

szültség általában visszavezethető arra, hogy van-e valamilyen értékorientációja az embernek. Szóba került az is, hogy a nyelvi és viselkedései eldurvulás milyen sajnálatos módon jellemzője köznapi életünknek.

A művelődési miniszter helyeselte az utóbbi évek törekvését, mely arra irányul, hogy a társadalom jelenségeit a maguk komplexitásában vizsgálja és elemezze. A társadalmi aktivitás megfigyelhető növekedése, hangsúlyozta Kőpeczi Béla, a művelődéspolitikában is felhasználható.

A Nyári Egyetem további előadásai a kultúra és a szabad idő összefüggéseit vetették szemügyre. Vitányi Iván, a Művelődéskutató Intézet igazgatója a szabad idő-szokásokról, az életvitelről beszélt. Sági Mária pedig a szabad idős tevékenység pszichológiai vonatkozásait elemezte. Falussy Béla szociológus az idő társadalmi elosztása címmel tartott előadást, s további előadások hangzottak el a szabad idő iskolai, munkahelyi vonatkozásairól, s szóba került többek közt — Kapitány Ágnes és Kapitány Gábor előadásában — a közművelődési intézmények tudatalakító mechanizmusának kérdése is.

Tanárok XIV. nyári akadémiaja

tartott előadást hallgatta meg.

A nyitóelőadást követően mindkét szekcióban további előadások hangzottak el, melyeket konzultációk követték.

Köztudomású, hogy az elmúlt évtizedekben közoktatásunkat a legtöbb bíráló a történelemoktatás helytelen struktúrája, súlyos hibái miatt érte, tegyük hozzá, teljesen jogosan. E súlyos mulasztások miatt nemzedékek nőttek fel úgy, hogy tárgyi tudásuk rendkívül csekély,

és történelemszemléletük is meglehetősen sablonos. Nem naív, hanem mély és megalapozott múltképre van szüksége a diákoknak, s ehhez elengedhetetlen — mint ahogy dr. Koncz János is említett előadásában leszögezte —, hogy a tanárok ne óztkodjanak a kényes (nek vélt) kérdések tanórai feljegyzésével, megvitásával.

A rajz szekcióban legizgalmasabb témának a rajz-fakultáció bevezetése mutatkozott, de hallhattak elő-

adást a résztvevők az alsó tagozatosok rajz-szakkörökének módszertani kérdéseiről és megyénk népi hagyományairól is.

A XIV. nyári akadémia érdekessége a képmagnó-felvételek segítségével történő tapasztalatszerzés volt, melynek során mód nyílt különböző tanítási módszerek vizuális bemutatására.

A rajz és történelem szakos tanárok és szakfelügyelők ezen találkozója, konzultációi nagyon hasznosnak bizonyultak, hiszen e két tantárgy oktatási rendjében és módszereiben történő jelentős változások újszerű feladatokat rónak az elkövetkezőekben tanároknak, diákokra egyaránt.